

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar

Soru Cevap

1- Irak Sevad Arazileri

2- Öşür Arazilerinde Kâfirden Alınanlar

Ebu Abdullah el-Halebi

Soru:

*es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh
Allah Subhânehu ve Teâlâ size sağlık ve sıhhat versin...*

Benim iki sorum olacak.

Birinci soru: Bilindiği üzere efendimiz Ömer ibn el-Hattab RadıyAllahu Anh Irak arazilerini elinde tutarak savaşçılara dağıtmadı.

Soru şudur: Efendimiz Ömer ibn el- Hattab RadıyAllahu Anh'ın bu görüşü bir içtihat mı? Bir kişi bu görüşe muhalefet ederek başka bir şeri görüşü alabilir mi? Yoksa bu, Sahabenin icması mı? Dolayısıyla muhalefet etmek caiz olmaz mı?

İkinci soru: İslam Devletinde araziler öşür ya da haraca tabidir. Hilafet Devletinde Maliye kitabında da geçtiği gibi haraç, Müslümanlar için bir haktır. Savaş veya sulh yoluyla kâfirlerden ganimet olarak alınan araziye konur. Haraç, ya savaş ya da sulh yoluyla alınan arazilerden alınır. Öşür ise Müslüman bir kişinin arazisinin mahsulü için farz olan bir haktır ve zekât mallarından sayılır. Şeriat tarafından belirlenen mahsullerden alınır.

Soru şudur: Örneğin Endonezya gibi halkı kendiliğinden Müslüman olan arazi sahibi Müslüman ise devlet öşür alır. Arazi sahibi kâfirse yine alır. Ama devletin kâfirden aldığı bu mala ne denir? Bu, öşür kapsamına girmediği gibi haracın tanımına da uygun düşmez. Size zahmet vermişsem özür diliyorum. Teşekkürler.

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh
Sorunuz iki şıktan oluşuyor:

Sorunun ilk şıkkına cevap:

Ömer ibn el-Hattab RadıyAllahu Anh'ın Irak Sevad arazilerini elinde tutarak mülkiyetini [rakabe] Beytu'l Mala ait kılması ve savaşçılara dağıtmaması, İcma'us Sahabe kapsamına girmez. Aksine Ömer RadıyAllahu Anh'ın bir içtihadıdır. Birçok Sahabe de onun bu içtihadını onayladı. Çünkü çok güçlü bir delile dayanıyordu. Sahabeden sonra gelen Müslümanlar da Ömer RadıyAllahu Anh'ın bu görüşüne göre hareket ettiler.

Savaş yoluyla fethedilen ülke topraklarının nasıl tasarruf edileceği konusuna gelince, iki şekilde olur: Ya Nebi SallAllahu Aleyhi ve Sellem'in Hayber arazilerinde yaptığı gibi İmam tarafından bölüştürülür. Ya da daha sonra Ömer RadıyAllahu Anh'ın Irak Sevad arazilerinde yaptığı gibi Müslümanlar için alıkonulur. İmam, Müslümanların maslahatını göre bu iki husustan birini tercih eder. Şahsiye 2 Kitabının 198. sayfasında şöyle denilmektedir:

"... Kuvvet ve zor kullanılarak fethedilen arazilerin durumu İmama aittir. İsterse Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'in Hayber'i paylaşırması gibi o araziye paylaşırır. İsterse o arazinin sahipleri elinde hapsedilmiş olarak terk edip, o arazi hakkında Müslümanlara ait Fey olarak haraç koyar. Bu da Ömer'in Irak, Şam ve Mısır arazileri hakkında yaptığı gibi olur. İmam bu hususta Müslümanlar için maslahat olarak uygun gördüğünü yapar."

Sorunun ikinci şıkkına cevap:

Öşür arazisinde kâfirden alınan, öşür olmaz. Çünkü öşür, bir zekâttır. Kâfir ise zekât ehlinden değildir ve farz da değildir, kabul de edilmez. Arazi, öşür veya haraçtan yoksun olamaz. Kâfire öşür farz olmadığına göre öyleyse geriye haraç kalıyor. Devlet, kâfirden aldığı bu malı, tamamen haracı tasarruf ettiği gibi tasarruf eder.

Arazinin neden öşür ya da haraçtan yoksun olamayacağına gelince, çünkü Şeriatta tarım arazisi hükümleri ile ilgili gelen deliller bunu gerektirmektedir:

1- Araziler konusunda gelen genel deliller, Müslümana o arazilerde onda bir ya da yirmide bir zekâtı farz kılıyor.

فِيمَا سَقَتِ الْأَنْهَارُ وَالْغَيْمُ الْعُشُورُ، وَفِيمَا سَقَى بِالسَّائِبَةِ نِصْفُ الْعُشْرِ *“Nehir ve bulutların suladıklarında onda bir var, el ile sulananlarda yirmi de bir var.”* Vb.

2- Fetihden sonra arazilerde yeni bir sorun ortaya çıktı. Fethedilen araziler genel nasstan hariç tutularak haraç kondu.

قَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِيمَنْ أَسْلَمَ مِنْ أَهْلِ الْبَحْرَيْنِ أَنَّهُ قَدْ أَحْرَزَ دَمَهُ وَمَالَهُ إِلَّا أَرْضَهُ، فَإِنَّهَا فِيهِ لِلْمُسْلِمِينَ؛ لِأَنَّكُمْ لَمْ يُسَلِّمُوا وَهُمْ مُمْتَنِعُونَ *“Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Bahreyn halkından Müslüman olanların arazileri dışında kanlarını ve mallarını koruduklarına hükmetti. Zira arazi Müslümanlara ait bir Fey'dir. Çünkü onlar, güçlü durumdadılar iken Müslüman olmadılar.”*

Ömer RadiyAllahu Anh da Sevad arazisi hakkında şöyle hüküm verdi: *“Halkıyla birlikte arazilerin ele geçirildiğini görürsem ona haraç koyarım...”* Vb.

3- Bu nedenle üzerine haraç belirlenen türün dışında Dâr-ul İslam'daki arazilerin tamamı için zekât vardır.

4- Dolayısıyla *“Dâr-ul İslam'daki arazilerin tamamında Müslüman için zekât vardır”* şeklindeki genel hüküm, genel olarak kalır. Genel hükümden ancak başka bir nass ile *“haraç arazileri”* olarak tahsis edilenler hariç tutulur.

5- Tarım arazilerinin hükmü işte budur. Dolayısıyla haraç arazilerine dair nasslar olmasa bile varit olan şeri nasslara göre Müslümanın sahip olduğu araziye zekâtın gerektiği hükmü baki kalır.

6- Böylece İslam'daki arazi hükümleri ya öşür ya da haraca tabi olur. Bu iki hususun dışına çıkmaz. Öşür arazisi olup gerekli şartları barındırıyorsa, onda bir ya da yirmide bir öşür alınır. Haraç arazisi olup gerekli şartları barındırıyorsa da haraç alınır.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>

H.08 Receb 1436

M.27 Nisan 2015